

Vergaderjaar 2007–2008

30 180

Conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie

Nr. 4 Herdruk¹

VERSLAG VAN EEN CONFERENTIE

Vastgesteld 11 april 2008

Op 4 april jl. vond in Lissabon de jaarlijkse conferentie plaats van Griffiers van de parlementen van de EU-lidstaten en het Europees Parlement (EP). Deze dient ter voorbereiding op de conferentie van EU parlementsvoorzitters, die dit jaar op 20 en 21 juni in Portugal plaatsvindt. Het programma van de conferentie is onderaan dit verslag gevoegd.

Agendapunt 1 – programma & agenda EU Voorzittersconferentie

Het Portugese voorzitterschap van de Voorzittersconferentie tracht de conferentie een levendiger karakter te geven door de eerste ochtend een kleinschaliger rondetafelgesprek te organiseren waarin vrijuit gesproken kan worden over de veranderingen die het Verdrag van Lissabon met zich meebrengt. Na enige discussie is afgesproken deze opzet uit te proberen en te bezien hoe het in de praktijk bevalt.

De Britse delegatie had grote moeite met het feit dat Portugal de Voorzitter van de Russische Doema had uitgenodigd voor de conferentie in juni. Dit initiatief lag politiek niet goed maar ook het feit dat het als een fait accompli werd gepresenteerd op de Griffiersconferentie veroorzaakte gefronste wenkbrauwen. Niettemin was een meerderheid van mening, dat het het voorzitterschap vrij stond om naar eigen goeddunken gasten uit te nodigen. Dat laatste gold ook voor de uitnodiging van een aantal Voorzitters van interparlementaire assemblees. Wel werd door iedereen benadrukt dat gewaakt moest worden voor teveel sprekers, vanwege het risico dat de EU parlementsvoorzitters dan helemaal nauwelijks meer aan het woord komen.

Tot slot is nog gesproken over de conclusies die worden opgesteld aan het einde van iedere Voorzittersconferentie. Daar wordt altijd lang over gediscussieerd en het resultaat daarvan is meestal een nietszeggende tekst. Uiteindelijk was er geen meerderheid voor het voorstel om helemaal af te zien van het opstellen van conclusies. Wel is door de Portugese Griffier toegezegd dat de concept conclusies drie weken voor de conferentie worden rondgestuurd, om gesteggel tijdens de conferentie zelf zoveel mogelijk te voorkomen.

¹ I.v.m. het toevoegen van het programma.

Het programma en de agenda voor de Voorzittersconferentie zijn zonder wijzigingen vastgesteld en ter informatie bij dit verslag gevoegd.

Agendapunt 2 – Verdrag van Lissabon

Het Portugese voorzitterschap gaf een presentatie over de veranderingen die het Verdrag van Lissabon met zich meebrengt voor nationale parlementen. Voorts werden twee voorstellen besproken, van de Italianen en de Slovenen, om een werkgroep in het leven te roepen die zich gaat buigen over criteria en procedures om uitvoering te geven aan de nieuwe rol die parlementen in het Verdrag van Lissabon wordt toegekend, specifiek waar het gaat om de gele/oranje kaart op grond van subsidiariteits-overwegingen. De COSAC werd voor dit initiatief een ongeschikt forum geacht omdat de subsidiariteitstoets alle parlementaire commissies aangaat en niet alleen de commissies voor Europese Zaken. In de COSAC vergadering van 7 en 8 mei aanstaande zal evenwel naar alle waarschijnlijkheid ook worden gesproken over soortgelijke initiatieven. Derhalve legt de Voorzitter de Sloveense en Italiaanse voorstellen ter advisering voor aan de vaste commissie voor Europese Zaken. Op de Voorzittersconferentie in Lissabon in juni kan de Voorzitter dan namens de Tweede Kamer een definitief standpunt innemen ten aanzien van het vraagstuk of al dan niet een werkgroep moet worden ingesteld onder hoede van de Voorzittersconferentie, dan wel dat het onderwerp alsnog in de COSAC wordt opgepakt.

Agendapunt 3 – vrouwen in politiek

Dit onderwerp is op verzoek van de vrouwelijke voorzitters van de Oostenrijkse Nationalrat, het Hongaarse parlement, het Estse parlement en de Nederlandse Tweede Kamer na hun vergadering in augustus 2007 in Salzburg geagendeerd voor de EU Voorzittersconferentie. De Portugezen hebben ter voorbereiding op dit agendapunt een questionnaire rondgestuurd om te inventariseren hoeveel vrouwen er lid zijn van de diverse parlementen, hoe actief zij zijn en of er beleid is om de participatie van vrouwen in de landelijke politiek actief te bevorderen. Qua lidmaatschap scoort Malta het laagst met 8.7% en Zweden het hoogst met 47.3%. Nederland bekleedt een positie aan de hoge kant van het spectrum met 39.3% vrouwen in de Tweede Kamer en 35% in de Eerste Kamer maar valt op vanwege het verbod op het Kamerlidmaatschap van vrouwen bij de SGP. Geen enkel ander Europees land kent een partij met een vergelijkbaar beleid. Over het algemeen is een voorzichtige opwaartse trend te constateren en nemen vrouwen iets vaker deel aan de politiek, maar er is nog veel ruimte voor verdere verbetering.

IPEX

Het voorstel om de IPEX Information Officer, die vanuit Brussel de IPEX site verantwoordelijk is voor het (toezicht op het) beheer van de IPEX website, voortaan gezamenlijk te financieren is unaniem aangenomen¹. Het Europees Parlement biedt huisvesting, kantoorbenodigdheden en IT ondersteuning aan de Information Officer, de nationale parlementen betalen vanaf nu gezamenlijk zijn salaris. Na twee jaar wordt deze regeling geëvalueerd door de Griffiers.

De IPEX Board wordt uitgebreid met één plaats; de «Guidelines for IPEX» worden daartoe aangepast. Italië, het VK, Finland en Denemarken blijven lid. Daarnaast zijn de leden van de huidige troika van het voorzitterschap van de Voorzittersconferentie, te weten Slowakije (tot juni 2008, dan wordt

¹ Voor Nederland gaat het om een bedrag van € 1674,-, te verdelen over Eerste en Tweede Kamer.

Slowakije vervangen door Zweden), Portugal en Frankrijk, lid. Het Europees Parlement bezet de achtste zetel, de Hongaren komen er als negende bij.

Er is ter vergadering een voorstel gedaan voor een XML project, om het voor parlementen gemakkelijker te maken om de inhoud van de site van de IPEX te actualiseren. De IPEX site wordt momenteel aangepast om informatie van websites van nationale parlementen toe te laten c.q. op te kunnen nemen. De tweede stap vergt evenwel een inspanning van nationale parlementen – die moeten hun websites zo aanpassen dat het automatisch doorzenden van bepaalde informatie naar IPEX mogelijk wordt gemaakt. Daar zijn ook kosten aan verbonden. Het is nu nog erg vroeg om te kunnen overzien wat de Tweede Kamer precies wil met IPEX – de gele/oranje kaart procedure is immers formeel nog niet van kracht. Vooruitlopend op definitieve besluitvorming over het al dan niet deelnemen aan het XML project wordt wel alvast op ambtelijk niveau nagedacht over een optimale benutting van de mogelijkheden die IPEX biedt.

Werkgroep interparlementaire samenwerking

Nadat de werkgroep interparlementaire samenwerking in de vergadering van 1 februari jl. het rapport met de nieuwe Hague Guidelines for Interparliamentary cooperation vaststelde, heeft de Portugese Voorzitter nog een aantal wijzigingsvoorstellen gedaan die bij de Griffiersconferentie zijn besproken. De verwijzing naar het Verdrag van Lissabon is in de tekst blijven staan («Considering that», punt f), niemand heeft daar uiteindelijk een groot punt willen maken, ondanks het feit dat het Verdrag nog niet is geratificeerd. Tijdens de Voorzittersconferentie kan daar uiteraard nog op terug worden gekomen, het zal ook afhangen van de uitslag van het referendum in Ierland, of dit gebeurt of niet. Het voorstel om expliciet in de Guidelines op te nemen dat voorzitters van interparlementaire organisaties kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de EU Voorzittersconferentie (II.a), is terecht afgewezen. Ten eerste zou dit in de Guidelines for the Conference of Presiding Officers moeten worden geregeld en niet in de Hague Guidelines, en ten tweede was die ochtend bij de vaststelling van de agenda voor de komende Voorzittersconferentie al gebleken dat het voorzitterschap hier redelijk wat ruimte krijgt. Het Britse voorstel tot wijziging van de tekst over afstemming tussen het Europees Parlement en het parlement van het land dat het EU-voorzitterschap bekleedt (II.d) is overgenomen.

Het Portugese voorstel, om de EU Voorzittersconferentie tweemaal per jaar te laten plaatsvinden, voorafgaand aan de Europese Top, wordt zoals ook zou moeten op de conferentie in Lissabon gepresenteerd en niet gekoppeld aan de Hague Guidelines. Het voorstel zal overigens zeker sneuvelen daar de Guidelines for the Conference of Presiding Officers bij unanimitéit zouden moeten worden gewijzigd en in ieder geval de Nederlandse en Britse delegaties tegen zullen stemmen.

Werkgroep nieuwe en ontwikkelende democratieën

Het rapport van de werkgroep is zonder veel discussie aangenomen, alleen Frankrijk uitte enige bedenkingen ten aanzien van het voorstel om met de Europese Commissie verder te praten over de financiering uit EU budgetten van parlementaire programma's gericht op versterking van nieuwe en opkomende democratieën. De werkgroep wordt in het rapport verzocht om dit punt verder te onderzoeken en om ook over betere informatie-uitwisseling te (blijven) praten met de Commissie. Tot slot worden nationale parlementen verzocht om informatie over samenwerkingsprojecten die zij ontplooiën op IPEX te plaatsen.

Vorbereiding van nationale parlementen op het EU-voorzitterschap

Dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de Hongaren, de Directeur Internationale Betrekkingen van het Hongaarse parlement heeft een korte presentatie over het onderwerp gegeven. Hongarije bekleedt in de eerste helft van 2011 het EU-voorzitterschap en het parlement is nu al bezig voorbereidingen te treffen op de conferenties die het in dat kader moet en/of wil organiseren. Tevens is in het parlement een werkgroep opgericht, bestaande uit leden van elke parlementaire fractie, die tot 31 december 2010 moet toezien op uitvoering van het regeringsprogramma voor het EU-voorzitterschap. De Voorzitter van het Hongaarse parlement zal tijdens de Voorzittersconferentie in Frankrijk, in de eerste helft van 2009, een presentatie geven over dit hele proces.

De Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
Biesheuvel-Vermeijden

**MEETING OF THE SECRETARIES-GENERAL OF THE PARLIAMENTS
OF THE EUROPEAN UNION ASSEMBLY OF THE REPUBLIC
SENATE HALL, 3 AND 4 APRIL 2008**

Programme

3 April

19:30 – Dinner hosted by the Secretary-General of the Assembly of the Republic

4 April

8:45 – Departure of the participants from Hotel Tivoli to the Assembly of the Republic

9:00 – Arrival of the participants to the Assembly of the Republic (Main Entrance)

Accreditation of the participants, who are conducted to the Senate Hall

9:15 – Opening of the Meeting by the President of the Assembly of the Republic

9:30 – Presentation of the Agenda by the Secretary-General of the Assembly of the Republic, Ms. Adelina Sá Carvalho

9:40 – Programme and agenda of the next Conference of Speakers of the Parliaments of the European Union (20–21 June 2008)

Introduction by the Secretary-General of the Assembly of the Republic, Ms. Adelina Sá Carvalho

10:00 – The Lisbon Treaty

- The Process of Ratification in the Member States
- The New Responsibilities for the National Parliaments and the New Partnership between National Parliaments and the European Parliament

Introduction by the Adviser of the European Affairs Committee of the Assembly of the Republic, Ms. Teresa Paulo

10:30 – Coffee break

10:45 – Women's participation in political life

Introduction by the Secretary-General of the Parliament of Austria, Mr. Georg Posch

11:15 – IPEX

- Proposal for the co-financing of the *IPEX Information Officer*
- Chairmanship and composition of the *IPEX Board*

Introduction by the Secretary-General of the Parliament of Denmark, or his representative

11:45 – Working Groups

- Inter-parliamentary Cooperation
- Assistance of New and Emerging Democracies

Introduction by the Director of International Relations and Protocol of the Assembly of the Republic, Mr. José Manuel Araújo

12:45 – Preparation of the National Parliaments for the EU Presidencies

Introduction by the Head of Office for Foreign Relations of the Hungarian National Assembly, Mr. Péter Sárdi

13:00 – Family photo on the Grand Staircase

13:15 – Lunch hosted by the Secretary-General of the Assembly of the Republic

**CONFERENCE OF SPEAKERS OF THE EUROPEAN UNION
PARLIAMENTS LISBON, 19-20-21 JUNE 2008 PROGRAMME
(PROJECT)**

20 – FRIDAY

- 09:30 INFORMAL MEETING OF THE SPEAKERS OF THE PARLIAMENTS OF THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES AND THE EUROPEAN PARLIAMENT – IMPACTS OF THE TREATY OF LISBON FORMAT 1+1
- 13:00 LUNCH HOSTED BY THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC IN THE AJUDA PALACE (HEADS OF DELEGATIONS + SGS)
LUNCH IN THE CLOISTERS OF SaO BENTO PALACE (REMAINING MEMBERS OF THE DELEGATIONS)
- 15:00 CONTINUATION OF THE CONFERENCE WORK, OPEN TO ALL MEMBERS OF THE DELEGATIONS.
NEW RESPONSIBILITIES OF NATIONAL PARLIAMENTS AND NEW PARTNERSHIP BETWEEN THE NATIONAL PARLIAMENTS AND THE EUROPEAN PARLIAMENT AS A RESULT OF THE TREATY OF LISBON
KEYNOTE SPEAKER – PRESIDENT OF THE AR, JAIME GAMA
KEYNOTE SPEAKER – PRESIDENT OF THE EP, HANS GERT POTTERING
- 17:00 EU/RUSSIA RELATIONS
KEYNOTE SPEAKER – PRESIDENT OF THE RUSSIAN DUMA, BORIS GRYZLOV
- 20:30 OFFICIAL DINNER

21 – SATURDAY

- 09:30 WOMEN’S PARTICIPATION IN POLITICAL LIFE KEYNOTE SPEAKER – PRESIDENT OF THE PARLIAMENT OF AUSTRIA, BARBARA PRAMMER
- 11:00 PRESENTATION OF THE NEW FUNCTIONALITIES OF THE IPEX – PRESIDENT OF THE PARLIAMENT OF DENMARK
- 11:30 CONSIDERATION AND VOTING ON THE CONCLUSIONS OF THE WORKING GROUPS ON INTER-PARLIAMENTARY COOPERATION AND THE ASSISTANCE TO NEW EMERGING DEMOCRACIES – PRESIDENT OF THE AR, JAIME GAMA
- 12:00 SPEECH BY THE PRESIDENTS OF THE AIPLP, THE IBERO-AMERICAN FORUM AND THE ARAB I INTER-PARLIAMENTARY UNION
THE ROLE OF THE PARLIAMENTARY ASSEMBLIES IN THE PROMOTION OF DEMOCRACY
- 12:30 CONCLUSIONS AND CLOSING OF THE CONFERENCE